

Klasa: UP/I 030-02/2011-01/051
Urbroj: 580-05/76-2012-065
Zagreb, 04. listopada 2012.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 30. točke 2., članka 31., članka 49. stavka 1. i 2. i članka 58. stavka 1. točke 9., a u svezi članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/09), u upravnoj stvari utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma protiv Hrvatskog Autokluba, Zagreb, Avenija Dubrovnik 44 zastupanog po opunomoćeniku Zvonku Šmuku, glavnom tajniku, po službenoj dužnosti, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: mr.sc. Olgica Spevec, predsjednica Vijeća, Mladen Cerovac, mag.iur., zamjenik predsjednice Vijeća, Milivoj Maršić, dip.oec., Vesna Patrlj, dipl.iur. i dr.sc. Mirna Pavletić-Župić, članovi Vijeća, sa 118. sjednice, održane 04. listopada 2012., donosi sljedeće

R J E Š E N J E

1. Prihvaćaju se mjere, uvjeti i rokovi predloženi od strane Hrvatskog Autokluba, sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44, u obliku brisanja članka 7. Pravilnika o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti od 25. svibnja 2011. te donošenja Pravilnika o izmjeni Pravilnika o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti koji je stupio na snagu 27. srpnja 2012., a temeljem Odluke Upravnog odbora Hrvatskog autokluba od 18. srpnja 2012.

2. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke 1. izreke ovoga rješenja ocjenjuju se dostatnima za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja.

3. Nalaže se Hrvatskom Autoklubu, sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44 da na svojim internetskim stranicama objavi obavijest iz točke 1. izreke ovoga rješenja.

Rok izvršenja: trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

4. Nalaže se Hrvatskom Autoklubu, sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44 da na svojim internetskim stranicama objavi pročišćeni tekst Pravilnika o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti sa unesenim izmjenama iz točke 1. izreke ovoga rješenja.

Rok izvršenja: trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

5. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke 1. izreke ovoga rješenja ovim rješenjem postaju obvezni za Hrvatski Autoklub, sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44.

6. Utvrđuje se da, nakon ispunjenja naloga iz točke 3. i 4. izreke ovoga rješenja, nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv Hrvatskog Autokluba, sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44 u ovom predmetu.

7. Ako Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdi da se poduzetnik ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova iz točke 1., odnosno naloga iz točke 3. i 4. izreke ovoga rješenja, takvo postupanje smatrat će se povredom Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja što će se utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i upravno-kaznena mjera.

8. Hrvatski Autoklub, sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44 obveznik je plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 35.000,00 kuna. Upravna pristojba uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Rok izvršenja: osam (8) dana od dana dostave ovoga rješenja.

9. Izreka ovog rješenja bit će objavljena u „Narodnim novinama“, a cjelokupan tekst rješenja objavit će se na internetskoj stranici Agencije.

OBRAZLOŽENJE

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je dana 24. listopada 2011. inicijativu za pokretanje postupka po službenoj dužnosti protiv Hrvatskog Autokluba, Zagreb, Avenija Dubrovnik 44 (dalje: HAK) radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 12. i 13. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 79/2009; dalje: ZZTN), te radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN. Podnositelji inicijative su redom sljedeći poduzetnici: Milovan Bučić, vlasnik obrta "BM Karoserija", Matulji, Rukavac 98a (dalje: BM Karoserija); Marino Auto d.o.o., Matulji, Mučići 50a (dalje: Marino Auto); Kalina Auto d.o.o., Rijeka, Diračje 92 (dalje: Kalina Auto); Auto Andrea-Tim d.o.o., Ičići, poljane 188 (dalje: Auto Andrea-Tim); Mladen Glavan, vlasnik, uslužni obrt "Auto moto centar Glavan", Rijeka, Tome Stričića 12a (dalje: AMC Glavan); Damir Komnenović, vlasnik, obrt za vuču vozila "Speed", Kastav, Gornji Turki 14a (dalje: Speed); Jasmin Hlača, vlasnik, prijevozniki i mehaničarski obrt "Mobillmill Grobnik", Dražice, Trnovica 33 (dalje: Mobillmill Grobnik). Podnositelji su zastupani po odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Mateša & Kapitan iz Zagreba, Republike Austrije 1. Inicijativa rečenih poduzetnika podnesena je sukladno članku 37. ZZTN.

Podnositelji inicijative, u bitnome, navode da HAK, kao isključivi nositelj i organizator jedinstvenog sustava pružanja tehničke pomoći vozačima na cesti u Republici Hrvatskoj, zlorabi svoj vladajući položaj jer se ne pridržava načela iz Pravilnika o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti od 25. svibnja 2011. (dalje: Pravilnik).

Sukladno navedenom Pravilniku, HAK organizaciju funkcioniranja tehničke pomoći vozačima na cesti provodi putem vlastitog Kontaktnog centra (dalje: KC), a koji ima potpunu autonomiju u neposrednoj organizaciji tehničke pomoći. KC je dužan voditi računa o tome da se na intervenciju upućuje najbliži sudionik sustava, da je vrijeme čekanja na uslugu što kraće te da su troškovi za sudionika sustava i korisnika usluge optimalni.

Podnositelji inicijative navode da se HAK ne drži navedenih načela, te ističu niz datuma iz kojih je vidljivo da su dnevne intervencije Autoklubu Rijeka, Rijeka, Dolac 11 (dalje: Autoklub Rijeka), povjerene na različitim dijelovima županije iz čega je

razvidno da HAK očito favorizira Autoklub Rijeka pri dodjeli poslova jer se nije vodio načelom da se na intervenciju upućuje najbliži sudionik.

Kako ističu podnositelji inicijative, Pravilnik sadrži i odredbu članka 7. prema kojoj svi ugovorni suradnici koji s HAK-om sklope ugovor radi izvršavanja dijela poslova pružanja tehničke pomoći vozačima na cesti ne smiju surađivati u djelatnosti tehničke pomoći sa drugim domaćim ili inozemnim tijelima, te ne smiju bez posebnog prethodnog odobrenja HAK-a, sklopiti ili imati sklopljene ugovore s drugim pravnim osobama, a popis kojih utvrđuje Upravni odbor HAK-a.

Slijedom navedenog, podnositelji inicijative smatraju da HAK zlorabi vladajući položaj primjenom nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju, te istovremeno uvodi zabranu konkurencije odnosno zabranjuje im, temeljem zabranjenog sporazuma, suradnju sa drugim domaćim ili inozemnim tijelima ili drugim pravnim osobama koje HAK proizvoljno odredi odlukom Upravnog odbora.

2. Stranka u postupku

2.1. Hrvatski Autoklub

Hrvatski Autoklub sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44 registriran je u Registru udruga Republike Hrvatske od 22. travnja 1998. za obavljanje sljedećih djelatnosti: štiti interese članova, vozača i drugih sudionika u prometu, predlaže mjere i utječe na prometnu politiku, zalažući se posebno za sigurnost sudionika u cestovnom prometu, suradnja s državnim tijelima, znanstvenim i drugim ustanovama, zastupa interese hrvatskog automobilizma u međunarodnim asocijacijama i klupskim organizacijama.

HAK je utemeljen 1991. godine u Puli te je, sukladno Zakonu o udrugama („Narodne novine“, broj 88/01, 11/02, dalje: Zakon o udrugama), osnovan kao jedinstvena, neprofitna nacionalna udruga u koju se udružuju autoklubovi s područja Republike Hrvatske te druge fizičke i pravne osobe pod uvjetima i na način utvrđen Statutom HAK-a.

HAK je član AIT – Alliance Internationale de Tourisme i FIA – Federation Internationale de l'Automobile.

Rečena udruga sastoji se od autoklubova i članova.

Tijela HAK-a su: Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor, Sud časti i Predsjednik.

HAK obavlja poslove koje su mu kao javne ovlasti povjereni Zakonom o Hrvatskom Autoklubu („Narodne novine“ broj 78/94, dalje: Zakon o HAK-u) odnosno za čije je obavljanje ovlašten.

3. Primijenjeni propisi

Agencija je u ovom predmetu primijenila odredbe ZZTN i Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta („Narodne novine«, broj 9/11; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu).

U dijelu kojim se uređuju pitanja provedbe postupka pred Agencijom koji nije propisan odredbama ZZTN, kao posebnog zakona, u smislu članka 35. stavka 1.

ZZTN, Agencija je podredno primijenila odredbe Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09; dalje: ZoUP).

Uz navedeno, Agencija je izvršila uvid i u odredbe sljedećih zakona odnosno na temelju zakona donesenih propisa: Zakon o HAK-u, Zakon o sigurnosti prometa na cestama – „Narodne novine“, broj 67/08, 48/10, 74/11, Zakon o udrugama, Statut HAK-a od 29. lipnja 1994., Statut o izmjeni i dopuni Statuta Hrvatskog autokluba od 28. ožujka 2009., Statut Hrvatskog autokluba – pročišćeni tekst od 15. travnja 2004., dalje: Statut; te Pravilnik o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti od 25. svibnja 2011., dalje: Pravilnik.

4. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Temeljem zaprimljene inicijative, kako bi utvrdila postoje li u konkretnom slučaju dostatne indicije za pokretanje postupka po službenoj dužnosti po predmetnoj inicijativi, u smislu članka 39. ZZTN, a vezano uz članke 8., 12. i 13. ZZTN, Agencija je, temeljem odredbe članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN, u više navrata i to dopisima od 20. prosinca 2011., 3. veljače 2012., 2. travnja 2012. te 15. svibnja 2012. zatražila očitovanje i relevantnu dokumentaciju od HAK-a.

Također, dopisima od 19. ožujka do 15. svibnja 2012., Agencija je zatražila stručnu pomoć odnosno očitovanje i dopune očitovanja od sljedećih subjekata: Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Hrvatska gospodarska komora, Oryx grupa d.o.o., Coris d.o.o., TTS team 24 d.o.o., Pomoć na cesti d.o.o., Služba pomoći na cesti d.o.o., HAK-Usluge d.o.o. i podnositelji inicijative.

Podnescima zaprimljenima u Agenciji u razdoblju od 11. siječnja 2012. do 4. lipnja 2012. poduzetnik HAK se očitovao te je, u bitnome, naveo kako slijedi:

Zakonom o HAK-u uređen je položaj i ovlasti HAK-a i javne ovlasti koje se povjeravaju HAK-u. Temeljem rečenog Zakona, Skupština HAK-a donijela je Statut HAK-a na koji je Vlada Republike Hrvatske dala suglasnost. Sukladno članku 6. točki 6. Zakona o HAK-u, isti je dužan organizirati pomoć, bez obzira na vrstu usluge, vremenske uvjete, teritorijalnu lokaciju vozača i vozila ili isplativost – svim vozačima u nevolji 365 dana u godini i 24 sata dnevno, pod jednakim uvjetima, uz poznate cijene. Temeljem Statuta, sustav tehničke pomoći koji organizira HAK temelji se prvenstveno na vlastitim resursima odnosno resursima udruženih autoklubova, a tek potom, na području i u vremenu kad vlastiti sustav tehničke pomoći nije u mogućnosti zadovoljiti potrebe članova HAK-a i ostalih vozača, na resursima pravnih i fizičkih osoba koje izraze volju i interes za uključivanjem u sustav i s HAK-om potpišu ugovor o pružanju usluga tehničke pomoći.

Smisao odredbe članka 7. Pravilnika o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti od 25. svibnja 2011. da autoklubovi i ugovorni suradnici ne smiju sklopiti ugovore s drugim pravnim osobama koje obavljaju djelatnost tehničke pomoći je zaštita vlastitog sustava koji prvenstveno stoji na usluzi članstvu HAK-a, ali i međunarodnih obveza koje HAK ima prema članovima inozemnih autoklubova članica FIA-e. Pri tome naglašava kako nikada nije provjeravao niti jednog sudionika sustava, autoklub ili ugovornog suradnika na teritoriju Republike Hrvatske pa tako i na području Primorsko-goranske županije, ima li sklopljen takav ugovor niti je bilo kojem sudioniku sustava otkazao ugovor uz obrazloženje koje ima takav sadržaj.

Nastavno navodi kako HAK, odnosno Upravni odbor HAK-a, niti u jednom dokumentu koji se odnosi na organizaciju i funkcioniranje sustava tehničke pomoći

nije utvrdio nikakvu listu pravnih ili fizičkih osoba na teritoriju Republike Hrvatske pa tako ni na području Primorsko-goranske županije koju smatra svojom konkurencijom.

HAK-ov konkurent na tržištu pružanja usluge tehničke pomoći vozačima na cesti u Republici Hrvatskoj, poduzetnik Oryx grupa d.o.o. je, u bitnome, naveo kako se u obavljanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti isti, u situaciji kada Oryx grupa d.o.o. ponudi suradnju ugovornim suradnicima HAK-a, susreće sa zaprekom koja se očituje u činjenici da HAK prijeti da će s istima raskinuti suradnju. Navedeno pojašnjava na način da ugovorni suradnici, znajući za privilegirani položaj HAK-a, odustaju od suradnje s Oryx grupom d.o.o. i nastavljaju suradnju s HAK-om, iako su nezadovoljni istom. Na opisani način, Oryx grupa d.o.o. ima određene probleme kod formiranja kvalitetne mreže ugovornih suradnika koja je nužna za što kvalitetniju isporuku usluga.

Veći broj ugovora koje Oryx grupa d.o.o. ima s ugovornim suradnicima je ugovoren za vrijeme pokretanja usluga tehničke pomoći na cesti, tj. od 3. svibnja 2010.

Poduzetnik TTS team 24 d.o.o. je, u bitnome, naveo kako je na tržištu pružanja usluge tehničke pomoći vozačima na cesti najveća zapreka činjenica da zakonski i podzakonski akti HAK-u daju ovlast javnog nositelja organizacije i pružanja usluge tehničke pomoći vozačima na cesti.

Coris d.o.o. u svom očitovanju kao jednu od bitnih zapreka s kojom se isti susreće navodi činjenicu da HAK inzistira na ekskluzivi prema vanjskim suradnicima/dobavljačima za obavljanje usluga pomoći na cesti/vuče vozila, čime su potonji dovedeni u poziciju da ili registriraju drugi pravni subjekt u istoj djelatnosti kako bi obavljali svoju osnovnu djelatnost s ostalim naručiteljima, mahom kućama za asistenciju ili da vrše uslugu protivno odredbama Ugovora o poslovnoj suradnji s HAK-om.

Svi podnositelji inicijative, osim poduzetnika Marino Auto, su se, u podnescima zaprimljenima u Agenciji 11. lipnja 2012., očitovali kako nisu sklopili ugovor s nekim drugim poduzetnikom, različitim od HAK-a, a koji pruža usluge tehničke pomoći na cesti. Marino Auto u svom očitovanju, zaprimljenom u Agenciji 12. lipnja 2012., u bitnome, navodi kako, osim sa HAK-om, ima sklopljene ugovore s drugim poduzetnicima i to sa: Coris Assistance i Europ Assistance.

4.1. Činjenice koje je Agencija utvrdila tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu

Položaj i ovlasti HAK-a uređeni su Zakonom o HAK-u. Rečenim Zakonom, HAK je ovlašten i zadužen za obnašanje određenih javnih ovlasti, između kojih i pružanje tehničke pomoći vozačima na cestama na koje se odnosi predmetna inicijativa. Riječ je o posebnom pravu povjerenom HAK-u, ali kojim se ne isključuje mogućnost djelovanja drugih postojećih ili budućih poduzetnika na mjerodavnom tržištu. Slijedom navedenoga, HAK je, s jedne strane, stekao pravo za obavljanje javnih ovlasti, a s druge strane, preuzeo obvezu da u svakom trenutku mora osigurati npr. u konkretnom slučaju, tehničku pomoć vozačima na cesti na teritoriju Republike Hrvatske.

Člankom 8. Zakona o HAK-u propisano je da će HAK svojim Statutom utvrditi način na koji će vršiti poslove u obavljanju javnih ovlasti. Vlada RH je Odlukom o davanju suglasnosti na Statut HAK-a od 30. travnja 1998. dala suglasnost na odredbe istog.

Upravni odbor HAK-a je, na temelju Zakona o HAK-u i Statutu, 25. svibnja 2011. donio Pravilnik o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti. Riječ je o internom aktu kojim se utvrđuje organizacija sustava tehničke pomoći kao javne ovlasti HAK-a, način obavljanja poslova pružanja tehničke pomoći vozačima na cesti, uvjeti koje moraju ispunjavati sudionici sustava, prava i obveze sudionika uključenih u sustav, osnovna načela rada i način naplate naknade za pružene usluge. Niti jednim od naprijed navedenih posebnih propisana nije propisana obveza HAK-a za dobivanje suglasnosti na odredbe Pravilnika od strane Vlade RH ili drugog tijela. Slijedom navedenoga, predmetna suglasnost nije ni tražena.

Člankom 3. Pravilnika, HAK temeljem odluke koju donosi Upravni odbor HAK-a, poslove tehničke pomoći što proizlaze iz javne ovlasti povjerava autoklubovima i trgovačkim društvima u isključivom vlasništvu autoklubova udruženih u HAK.

Stavak 2. istog članka propisuje da HAK može, na području Republike Hrvatske gdje potrebe članova HAK-a i cestovnog prometa to zahtijevaju poslove pružanja usluga tehničke pomoći povjeriti ugovornim suradnicima (drugim pravnim ili fizičkim osobama) ili obavljati neposredno.

Broj intervencija HAK-a na mjerodavnom tržištu veći je od njegovih konkurenata.

Uvidom u članak 7. Pravilnika, Agencija je utvrdila kako isti propisuje da autoklubovi, trgovačka društva u isključivom vlasništvu autoklubova i ugovorni suradnici koji s HAK-om zaključe ugovor radi izvršavanja dijela poslova pružanja tehničke pomoći vozačima na cesti ne smiju surađivati u djelatnosti tehničke pomoći s domaćim i inozemnim tijelima. Stavak 2. istog članka određuje kako isti ne smiju bez prethodne odluke Upravnog odbora HAK-a imati zaključen ugovor ili zaključiti novi ugovor za obavljanje poslova tehničke pomoći vozačima na cesti s drugim pravnim osobama. Nadalje, stavkom 3. istog članka propisana je mogućnost jednostranog raskida ugovora od strane HAK-a uz pravo na naknadu štete prema pravilima obveznog prava u slučaju kršenja naprijed navedenih odredbi Pravilnika.

Navedene odredbe Pravilnika nisu prijelaznog i ograničenog trajanja.

Naprijed navedena odredba članka 7. Pravilnika nameće poduzetnicima koji sa HAK-om sklope Ugovore o obavljanju dijela poslova tehničke pomoći posebnu obvezu da se suzdrže od sklapanja ugovora sa konkurentima HAK-a. Pri tome, Upravni odbor HAK-a koji je donio rečeni Pravilnik ide i korak dalje te za svakog onog ugovornog suradnika HAK-a koji postupi protivno rečenoj obvezi, predviđa sankciju u vidu raskida predmetnog ugovora i naknade štete.

Ugovorni suradnici koji sa HAK-om sklope rečeni Ugovor obvezni su pridržavati se striktno, između ostalih propisa, i predmetnog Pravilnika, sukladno članku 1. stavku 1. Ugovora o obavljanju dijela poslova tehničke pomoći vozačima na cesti.

Općenito, određivanje takve obveze i sankcija za slučaj njezinog ne pridržavanja, a uzimajući u obzir razmjer snage HAK-a na tržištu, ispunjenje takve obveze od strane ugovornih suradnika HAK-a, potencijalno može u znatnoj mjeri na neprihvatljiv način zatvoriti mogućnost rasta tržišnih udjela konkurenata te ulazak na tržište potencijalnih konkurenata. Navedenome govori u prilog očitovanje glavnih konkurenata HAK-a, poduzetnika Oryx grupa d.o.o., TTS team 24 d.o.o. i Coris d.o.o.

4.2. Mjerodavno tržište

Agencija je sukladno članku 7. ZZTN odredila mjerodavno tržište. Prema odredbi članka 7. ZZTN, mjerodavno tržište određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Sukladno članku 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu mjerodavno tržište utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Mjerodavno tržište u proizvodnom smislu, sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu, sukladno članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

HAK pruža usluge tehničke pomoći vozačima na cesti. Prema Pravilniku HAK-a, tehnička pomoć vozačima na cesti obuhvaća sljedeće usluge:

1. otklon kvara na vozilima na cesti
2. uklanjanje vozila u kvaru, uklanjanje napuštenih vozila i uklanjanje (po potrebi i izvlačenje) vozila oštećenih u prometnim nesrećama s prometnicama
3. smještaj uklonjenih vozila na sigurno mjesto i njihovo čuvanje
4. prijevoz vozila u kvaru ili vozila oštećenih u prometnoj nesreći

Agencija je kao mjerodavno tržište u proizvodnom smislu razmatrala tržište pružanja usluga uklanjanja i prijevoza vozila s prometnice, budući da su podnositelji inicijative rečene usluge obavljali temeljem Ugovora o obavljanju dijela poslova tehničke pomoći vozačima na cesti sklopljenog sa HAK-om.

S obzirom da je člankom 2. stavkom 4. Statuta određeno da je područje djelovanja HAK-a Republika Hrvatska, a da se Pravilnik o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti odnosi na sve autoklubove, trgovačka društva u isključivom vlasništvu autokluba udruženih u HAK i ugovorne suradnike koji pružaju usluge tehničke pomoći vozačima na cesti u Republici Hrvatskoj kojima je HAK temeljem Ugovora o obavljanju dijela poslova tehničke pomoći vozačima na cesti povjerio obavljanje dijela javnih ovlasti, Agencija je mjerodavnim tržištem u zemljopisnom smislu utvrdila teritorij Republike Hrvatske.

5. Postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma

S obzirom na postojanje dostatnih indicija da je primjenom članka 7. Pravilnika o pružanju usluga tehničke pomoći vozačima na cesti od 25. svibnja 2011. kojeg su se dužni pridržavati svi njegovi ugovorni suradnici Agencija je, temeljem članka 38. stavka 1. i članka 39. ZZTN, po službenoj dužnosti, zaključkom klase: UP/I 030-02/2011-01/051, urbroja: 580-05/76-2012-058, od 14. lipnja 2012., pokrenula postupak radi utvrđivanja je li HAK narušio tržišno natjecanje sklapanjem zabranjenog sporazuma s različitim poduzetnicima sa sjedištem u Republici Hrvatskoj – njegovim ugovornim suradnicima na mjerodavnom tržištu pružanja usluga uklanjanja i prijevoza vozila s prometnice, zbog postojanja indicija da je riječ o

ograničavajućoj odredbi koje su se dužni pridržavati svi njegovi ugovorni suradnici, pod prijetnjom sankcija.

Sukladno članku 8. stavku 1. točki 5. ZZTN zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih strana dodatnih obveza, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.

Stavak 2. istog članka ZZTN propisuje da se sporazumima smatraju osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije.

Naime, rečena odredba Pravilnika sprječava svakog ugovornog suradnika da na informiran i konkurentan način reagira na promjene uvjeta na tržištu. Navedeno potvrđuju navodi podnositelja inicijative kako su, s jedne strane sklapanjem Ugovora o pružanju dijela tehničke pomoći s HAK-om preuzeli predmetnu obvezu, dok im je HAK, s druge strane, prestao dodjeljivati poslove dajući prednost pri dodjeli poslova autoklubovima.

Postupak protiv HAK-ovih ugovornih suradnika Agencija nije pokrenula iz razloga što je riječ o slabijoj ugovornoj strani kojoj je prihvaćanje odredbe članka 7. Pravilnika nametnuto snagom položaja HAK-a na mjerodavnom tržištu, a koju je ugovorni suradnik radi udruživanja u asocijaciju HAK-a u djelatnosti pružanja tehničke pomoći vozačima na cesti bio obavezan prihvatiti i pridržavati se.

Člankom 39. stavkom 1. točkom 4. ZZTN propisano je da je Agencija ovlaštena zaključkom o pokretanju postupka zahtijevati dostavu podataka i dokumentacije u smislu članka 41. ZZTN. Stoga je zaključkom o pokretanju postupka od 14. lipnja 2012. Agencija naložila HAK-u dostavu očitovanja, podataka i dokumentacije.

Podneskom od 27. srpnja 2012. HAK je udovoljio nalogu Agencije iz predmetnog zaključka, te je dostavio sve zatražene podatke:

- a) popis svih ugovornih suradnika (naziv i sjedište) u Republici Hrvatskoj sa kojima je HAK sklopio ugovor radi izvršavanja dijela poslova tehničke pomoći vozačima na cesti na teritoriju Republike Hrvatske u razdoblju od 2009. do mjeseca lipnja 2012.;
- b) dva tipska ugovora kojim HAK povjerava izvršenja poslova tehničke pomoći vozačima na cesti ugovornim suradnicima. Razlika između ugovora je u tome što se jedan ugovor odnosi na obavljanje rečenih poslova uz ugradnju uređaja za navigaciju u vlasništvu HAK-a u vozila ugovornih suradnika, dok se drugi odnosi isključivo na obavljanje poslova tehničke pomoći vozačima na cesti;
- c) očitovanje da odredbu članka 7. Pravilnika o pružanju usluge tehničke pomoći vozačima na cesti od 25. svibnja 2011. HAK nije primjenjivao niti na jednog ugovornog suradnika niti na autoklub, odnosno rečena odredba nije primjenjivana u sustavu tehničke pomoći HAK-a niti prema bilo kojem sudioniku sustava;

